

Jeg bemærkede under behandlingen af dette punkt en bevægelse blandt andre vigtige samarbejdslande, blandt andre USA, hen imod en seriøs stillingtagen til behovet for vedtagelsen af en samlet menneskerettighedserklæring under FN for oprindelige folk samt oprettelsen af et permanent forum. Lad mig her opfordre regeringen til at fortsætte og forstærke sin førerrolle i denne sag i det internationale samfund.

Lad mig også nævne de positive reaktioner, der var i kølvandet på Danmarks førende rolle ved fremsættelsen af den såkaldte Kinaresolution i FN's Menneskerettighedskommission. Jeg deltog i et parlamentarisk konvent for støtte til Tibet i Washington her tidligere på foråret. Som repræsentant for det danske Folketing var det meget opmuntrende at høre de rosende bemærkninger fra en lang række lande inklusive naturligvis Tibets åndelige og politiske leder Dalai Lama.

Arktisk Råd, som blev realiseret sidste år, og som består af de otte arktiske stater, er potentielt et vigtigt instrument til at få koordineret forskellige initiativer, som primært på det miljø-mæssige område tages i vores del af verden. Når jeg bruger ordet potentielt, hænger det sammen med, at Arktisk Råd naturligvis skal have tid til at vise sin berettigelse og sin værdi.

Det arktiske område udgør en form for magnet, som tiltrækker alvorlig forurening fra de industrialiserede vestlige lande. En alarmerende rapport er netop blevet offentliggjort af det arktiske miljøsamarbejde. Rapporten, som er udarbejdet af de mest kompetente videnskabsfolk, redegør for konsekvenserne for den grønlandske befolkning og for det arktiske område generelt: Tungmetaller, som sniger sig ind i fødekæden, og som i værste fald kan medføre en total omlægning af det arktiske fødegrundlag. Mødre, som visse steder advares mod at amme deres børn. Frygten for indtagelse af de næringsstoffer, som vi er vokset op med. Hele grundlaget for vores fangerkultur, fangst af sæler og hvaler, som på grund af udefra kommende trusler kan blive totalt tilintetgjort, hvis vi ikke hurtigst muligt indser alvoren af denne trussel og tager os sammen til at gøre noget for at forhindre konsekvenserne.

Miljøministrene fra de otte arktiske stater mødes i begyndelsen af juni for at drøfte initiativer til imødegåelse af denne alvorlige trussel. Jeg vil her stærkt opfordre regeringen til at tage dette spørgsmål overordentlig seriøst og inden for de arktiske stater være førende med hensyn

til at tage de meget nødvendige initiativer til bekæmpelsen af de miljøskadelige påvirkninger, som i sidste ende kan ødelægge flere kulturer.

Jeg vil anmode statsministeren om at arbejde for, at Arktisk Råd også formelt tilføres en parlamentarisk del, som kan sikre de lovgivende forsamlingers adgang til en aktiv medvirken til at løse de fælles problemer, som jordklodens arktiske områder i større og større omfang udsættes for. Det er på høje tid, vi sætter fokus på de stigende arktiske miljøproblemer. Jeg agter derfor at tage spørgsmålet mere konkret op til efteråret.

Vedrørende Thule skal jeg i dag nøjes med at gøre Tinget opmærksom på, at der jo nu er opnået en aftale mellem de grønlandske og de danske myndigheder om etablering af en civil lufthavn i Qaanaaq. Den moralske æresoprejsning over for de tvangsflyttede er endnu ikke kommet på plads, men det er stadig mit stærke håb, at også denne vigtige del af hele Thuleproblematikken kan blive løst snarest.

Vi har i Udvalget vedrørende Grønlandslove her i Tinget påbegyndt en diskussion om anvendelsen af Thulebasens område til fremtidige civile og fredelige formål, og også her kan Arktisk Råd-samarbejdet efter min mening være betydningsfuldt, netop fordi både USA og Rusland her sidder ved samme bord sammen med de nordiske lande. Den nye tidsånd i fredens tegn kan forhåbentlig også i dette tilfælde inspirere og præge initiativerne i Arktisk Råd-samarbejdet.

Det grønlandske samfund er i stadig udvikling politisk og økonomisk. Som alle herinde ved, er vi stadig afhængige af rigsfællesskabet og hjemmestyreaftalen, som økonomisk stadig er alfa og omega for Grønland. Bloktilskuddet udgør stadig over halvdelen af vort husholdningsbudget. Trods det er der en spirende debat i det grønlandske samfund om behovet for og nødvendigheden af en større uafhængighed, herunder ikke mindst om mål og midler til en øget økonomisk selvhjulpethed.

Med de svingende konjunkturer, der altid vil være for fiskerierhvervet, med den tidshorisont, der ligger i udviklingen af turismeerhvervet, og med det lange træk, der er nødvendigt i opbygningen af et øget selvstændigt grønlandsk erhvervsliv og dermed en mindsket afhængighed, er det magtpåliggende, at vi satser på vore naturgivne ressourcer, vore mineralske råstoffer.